

TEMA: **G Â N D I R E A**

*Gândirea: ... complementul
conștient și sistematic al
experienței. (A. Labriola)*

*Cine gândește puțin se
înșeală mult.
(Leonardo da Vinci)*

SUBIECTELE:

- *1. Definirea și caracterizarea generală a gândirii.*
- *2. Operațiile și formele logice ale gândirii.*
- *3. Tipurile (felurile) gândirii.*
- *4. Gândirea euristică.*

DEFINIREA GÂNDIRII

- ***Gândirea*** – este un proces psihic cognitiv, care constă în reflectarea generalizată și abstractă a legăturilor dintre obiecte și fenomene; în căutarea și descoperirea noului; în rezolvarea și soluționarea de probleme.

ASPECTE GENERALE ALE GÂNDIRII

- **Gândirea** *este trăsătura distinctivă cea mai importantă a psihicului uman, definitorie pentru om ca subiect al cunoașterii logice, raționale.*

ASPECTE GENERALE ALE GÂNDIRII

○ ***Intelectul*** - presupune o anumită manipulare și interacțiune a trei dimensiuni ale timpului: *trecut, prezent și viitor.*

Timpul psihic este reversibil și anticipativ, spre deosebire de timpul ce se scurge ireversibil, univoc.

ASPECTE GENERALE ALE GÂNDIRII

- *Intellectul* desemnează un sistem de relații, activități și procese psihice superioare (intelență, gândire, memorie, imaginație, limbaj), sistem ce se constituie și funcționează plenar la nivel uman, depășind experiența senzorială, dar bazându-se pe ea, folosind proprietăți specifice ale creierului uman și realizându-se numai prin modelare culturală și integrare socioculturală.

OPERAȚIILE GÂNDIRII

Analiza

constă în dezmembrarea aspectelor problemelor, a situațiilor problematice în elemente (părți) componente;

OPERAȚIILE GÂNDIRII

Sinteza

operația inversă analizei; care constă în unirea părților componente și evidențierea întrebării problemei;

OPERAȚIILE GÂNDIRII

Compararea

*constă în evidențierea
laturilor comune și deosebite
ale obiectului și fenomenului;*

OPERAȚIILE GÂNDIRII

- **Clasificarea** – *unirea obiectelor în clase, grupe; sistematizarea lor după anumite criterii, indici comuni, generali și esențiali;*
- **Generalizarea** – *evidențierea indicilor esențiali, comuni pentru un anumit grup de obiecte și fenomene;*

OPERAȚIILE GÂNDIRII

- **Abstractizarea** – *neluarea în considerație a laturilor neesențiale;*
- **Concretizarea** – *constă în expunerea unor date, exemple ce confirmă: ideea, gândul generalizat;*
- **Înțelegerea** – *evidențierea esențialului și perceperea adecvată a gândului.*

FORMELE GÂNDIRII

- **Noțiunea** – este un gând ce reflectă *esența* obiectului sau fenomenului; exprimată (abstractizat sau generalizat) printr-un cuvânt.
- **Judecata** – este un gând în care ceva se neagă sau se afirmă; exprimată printr-o propoziție. Ele pot fi: veridice și false.
- **Raționamentul** – se face în baza unor judecăți. Sunt raționamente: deductive și inductive.

*Ce tipuri de
gândire cunoașteți?*

CE ÎNSEAMNĂ GÂNDIREA CRITICĂ:

- Implică : analiza, sinteza, evaluarea pe bază de criterii și valori – asumate de individ și practicate cu pricepere și eficiență.
- nu înseamnă „atac la persoană”.
- este un mod de a aborda și rezolva problemele bazat pe argumente convingătoare, coerente-logic, raționale.
- A gândi critic însă nu înseamnă neapărat a avea o poziție negativistă, nerealistă, ineficientă!

A GÂNDI CRITIC ÎNSEAMNĂ A DEZVOLTA ANUMITE ABILITĂȚI PRECUM:

- Disponibilitatea de a cântări opinii în discuție;
- Disponibilitatea de a construi o gândire autocorectivă;
- Rezistența la manipulare;
- Atitudinea față de limbaj;
- Atenția la context;
- Priceperea de a deosebi argumentarea rațională de cea emotiv-persuasivă;
- Disponibilitatea pentru dialog.

EFECTELE GÂNDIRII POZITIVE:

- *Sporește abilitățile lingvistice și cele de prezentare;*
- *Dezvoltă curiozitatea;*
- *Antrenează abilitatea de a adresa întrebări și a căuta, și găsi răspunsuri relevante;*
- *Dezvoltă capacitatea de a asculta / auzi și de a argumenta;*
- *Promovează creativitatea;*
- *Dezvoltă abilitățile reflexive (de analiză);*
- *Posibilitatea de soluționare a problemelor;*
- *Capacitatea de a lua decizii înțelepte și a găsi soluții adecvate;*
- *Reprezintă fundamentul științei și al democrației etc.*

***„GÂNDIȚI CRITIC ȘI EVITAȚI SĂ MEMORAȚI DOAR
CEEA CE VOR ALȚII SĂ GÂNDIȚI.” N. DONALD WALSH***

IMAGINAȚIA

DEFINIRE ȘI CARACTERIZARE GENERALĂ

Imaginația se definește ca proces psihic cognitiv complex de elaborare a unor imagini și proiecte noi, pe baza combinării și transformării experienței.

Imaginația este un proces psihic cognitiv, care constă în crearea imaginilor, obiectelor și fenomenelor anterior nepercepute.

Imaginația este acel proces psihic al cărui rezultat îl constituie obținerea unor reacții, fenomene psihice noi pe plan cognitiv, efectiv sau motor.

*Detașându-se de prezentul imediat,
de „aici și acum,” omul își organizează și proiectează
acțiunile anticipând atât drumul ce va fi parcurs cât
și rezultatele care vor fi obținute.*

*Disponând de imaginație, omul poate să-și elaboreze
mental scopul acțiunii și planul desfășurării ei, iar pe
baza acestora să o desfășoare orientat și permanent
reglat cu minimum de erori și cu mare eficiență.*

ÎNSUȘIRILE IMAGINAȚIEI

Fluiditatea – posibilitatea de a ne imagina în scurt timp un mare număr de imagini, idei, situații etc.;

!!! sunt oamenii care ne surprind prin ceea ce numim în mod obișnuit ca fiind „bogăția” de idei, viziuni, unele complet năstrușnice, dar care nouă nu ne-ar putea trece prin minte;

Plasticitatea constă în ușurința de a schimba punctul de vedere, modul de aprobare a unei probleme, când un procedeu se dovedește a ineficient;

!!! sunt persoane „rigide” care greu reținută la o metodă, deși se dovedește a fi ineficientă,

ÎNSUȘIRILE IMAGINAȚIEI

Originalitatea este expresia noutății, a inovației, ea se poate constata, când vrem să testăm posibilitățile cuiva, prin raritatea statistică a unui răspuns, a unei idei.

Fiecare dintre aceste trei însușiri are însemnătatea ei.

*Caracteristica principală rămâne **originalitatea**, ea garantând valoarea rezultatului muncii creatoare.*

PROCEDEEELE FUNDAMENTALE ALE IMAGINAȚIEI.

Aglutinarea constă într-o nouă organizare mentală a unor părți ușor de identificat și care au aparținut unor lucruri, ființe, fenomene etc.

Amplificarea și diminuarea se referă la modificarea proporțiilor, a dimensiunilor unei structuri inițiale obținându-se un nou efect.

Multiplicarea sau omisiunea constă în modificarea numărului de elemente structurale, păstrându-se identitatea acestora. Efectul nou rezultă din schimbarea numărului.

Adaptarea are aplicabilitate și în artă și în tehnică. Constă în aplicarea unui obiect, a unui element, sau a unui principiu funcțional într-o nouă situație

PROCEDEEELE FUNDAMENTALE ALE IMAGINAȚIEI.

Substituția constă în înlocuirea într-o structură existentă a unui element, a unei funcții, a unei substanțe etc.

Analogia a stat la baza multor inovații și invenții în tehnică și a multor descoperiri în știință.

!!! Primele automobile semănau mult cu o trăsură fără cai.
Analogiile stau și la baza construirii mașinilor inteligente.

Imaginația

posibilă de a face legătură dintre
trecut – prezent – viitor

Creativitatea:

"reprezintă cel mai înalt nivel comportamental uman, capabil de a antrena și focaliza toate celelalte niveluri de conduită biologică și logică (instincte, deprinderi, inteligență), precum și toate însușirile ale unui individ (gândire, memorie, atenție, voință, afectivitate) în vederea realizării unor produse ce se caracterizează prin originalitate, noutate, valoare și utilitate socială.

LIMBAJUL

DEFINIRE ȘI CARACTERIZARE GENERALĂ

LIMBA – reprezintă un sistem de semne ce funcționează în calitate de mijloc de comunicare și instrument al gândirii.

LIMBAJUL sistem de comunicare alcătuite din sunete articulate, specific oamenilor, prin care aceștia își exprimă gândurile, sentimentele și dorințele.

FUNȚIILE LIMBAJULUI

F. semnificativă – (fiecare cuvânt este un semn al obiectului, fenomenului etc.) – această funcție deosebește vorbirea umană de comunicarea animalelor, care este legată de emoții, de molipsire emoțională.

F. comunicativă sau de transferare a unui conținut de la o persoană la alta, care poate fi împărțită în:

- informativă
- afectiv-expresivă
- imperativă

FUNȚIILE LIMBAJULUI

F. cognitivă, de integrare, conceptualizare și în genere de elaborare a gândirii; permite explorarea și investigarea realității, îmbogățirea și clasificarea cunoștințelor.

F. simbolic-reprezentativă, de substituire a unor obiecte, fenomene, relații prin formule verbale sau alte semne.

F. expresivă, de manifestare complexă a unor idei, imagini nu doar prin cuvinte, dar și prin intonație, mimică, pantomimică, gestică.

FUNȚIILE LIMBAJULUI

- F. persuasivă* sau de convingere, de inducție la o altă persoană a unor idei și stări emoționale.
- F. reglatoare* sau de determinare, conducere a conduitei altei persoane și a propriului comportament.
- F. ludică* sau de joc, presupunând asociații verbale de efect, consonanțe, ritmică, ciocniri de sensuri etc., mergând până la construcția artistică.
- F. dialectică* sau de formulare și rezolvare a contradicțiilor sau conflictelor problematice.

FORMELE LIMBAJULUI

???

BARRIERE COMUNICATIVE

????

